

SADAŠNJA

POSVETI IH SVOJOM ISTINOM

ISTINA

TVOJA RIJEČ JE ISTINA

Izd. 17.

LONDON, ČETVRTAK, 16. SVIBANJ, 1901.

Br. 20.

ZAKON ŽIVOTA

PETA ZAPOVEST 2. DEO

ELET G. WAGGONER

„POŠTUJ svog oca i svoju majku da ti budu dugi dani na zemlji koju ti daje Gospod, Bog tvoj.“

Najočiglednije značenje zapovesti, dužnost dece da poštuju svoje roditelje, ne treba da okupira našu pažnju u ovom trenutku, pošto svi prepoznaju i razumeju ovo. Svako citira petu zapovest da utisne u decu nužnost za poslušnost. Hajde onda da se zadržimo na onom o čemu se malo razmišlja, o fazi zapovesti koja obično nije prepoznata. U Efe-scima vi 1-3, peta zapovest je citirana, a u četvrtom stihu smo navedeni da vidimo odgovornost koja počiva na roditeljima u vezi sa tim. Saznajemo da se to primenjuje na njih jednako sa njihovom decom. Roditelji su na mestu Boga za decu koju im on daje. Bar prvih nekoliko godina cela odgovornost počiva na roditeljima da se pobrinu da deca drže ovu kao i druge zapovesti. Ako roditelj svoj deo uradi dobro, deca će sigurno uraditi svoj, jer Bog kaže, govoreći o istom obećanju na koje se upućuje u zapovesti, „Doći će Otkupitelj Sionu i onima koji se odvrate od prestupa u Jakovu“, govori Gospod. ‘A što se

mene tiče, ovo je moj savez s njima’, govori Gospod: ‘Duh moj što je na tebi, i reči moje koje sam stavio u tvoja usta, neće otići iz tvojih usta, ni iz usta tvog semena, ni iz usta semena tvog semena’, govori Gospod, ‘od sada i doveka’. Dakle verni roditelj onda može reći: „Gle ja i deca koju si mi dao.“

GOSPODNJA OPOMENA

U neposrednoj vezi sa zapovesti Apostol kaže: „A vi, očevi, ne razdražujte svoju decu, nego ih odgajajte stegom i Gospodnjom opomenom.“ To jest, hranite ih, vaspitajte ih, gajite ih, obučavajte ih kao biljke, na putu kojim trebaju ići. Reč „opomena“ će podneti proučavanje. Sastavljena je od dve grčke reči, od kojih jedna znači *um*, a druga, *postaviti*; prema tome, opomena znači postavljanje u um. Čovek mora znati Gospodnju opomenu kako bi vaspitao svoju decu u njoj. Bog ne opominje kao što većina ljudi radi; nažalost ljudi vrlo uobičajeno sude Gospodnju opomenu svojom sopstvenom, umesto da uče od Boga kako bi trebali da čine. Božji zavet je, „Staviću svoje zakone u njihov um, i napišaću ih u njihova srca“. On šalje svoj Duh da postavi zakon u srce i život. Gospodnje „stavljanje u um“, to je opomena. Kao što Bog nežno udahnuje duh u dušu, stavljajući tako

svoj pravedni zakon, tako i roditelj treba da usadi lojalnost i poslušnost u um deteta, jer roditelj stoji na mestu Boga, i u njegovom najranijem detinjstvu mora da mu otkrije sve što zna o Bogu.

NEKE ILUSTRACIJE

DVA slučaja će pokazati koliko mnogo roditelji učestvuju u ovoj zapovesti. Bog je rekao za Avrama, „Poznavao sam ga do kraja, da može zapovediti svojoj deci i svom domaćinstvu posle njega, da se mogu držati Gospodnjeg puta, da čine pravdu i sud; za cilj da Gospod može dovesti na Avrama ono što je o njemu govorio“. Bog se otkrio Avramu, kako bi ga Avram mogao otkriti svojoj deci. Rezultat ovoga je bio da je Bog mogao dovesti na Avrama ono što je o njemu govorio. Pretpostavite da Avram nije poznao zakon života, i nije obučavao svoje domaćinstvo prema njemu. Šta onda? — On sam bi izgubio obećanje.

Dakle vidimo da roditelji učestvuju u ovoj zapovesti jednako mnogo koliko to može biti moguće i za decu. Ako ne čine svoju dužnost, neće biti posedovanja obećane zemlje. Međutim roditelji ne treba da vladaju svojevolsnim autoritetom, zato što su veći i snažniji, zato što izdržavaju decu, ili zato što žele da njihovo dostojanstvo i autoritet budu poštovani. Ne; roditelj treba da vlada baš kao što Bog čini, koji daje svoj zakon svojim Duhom u ruci Posrednika, nežno uspostavljajući vezu jedinstva kojom zakon može teći od njega do nas.

Slučaj Ilija predstavlja pogled na suprotan pravac, i uzet u vezi sa Avramovim slučajem, pokazuje da, ako možemo učiniti bilo kakvo poređenje, da je strašnija stvar za roditelje da imaju neposlušnu decu, nego za decu da budu neposlušna. Bog očekuje da deca njegovog naroda takođe budu njegova. Ilija je bio Božji prvosveštenik, ali je imao zle sinove; Znao je za njihovu zlobu, i prigovarao im je, govoreći, „Zašto činite takvo što? jer slušam o vašim zlim delima od celog ovog naroda. Nemojte, sinovi moji; jer nije dobar glas koji čujem: navodite Gospodnji narod na prestup“. 1. Sam. ii 23, 24. Međutim njegovi sinovi nisu obraćali pažnju na ovo blago prigovaranje, i Gospod je rekao Samuelu: „Sprovešću protiv Ilija sve ono što sam rekao u pogledu njegovog doma: kada počnem, ja i dovršavam. Jer sam mu rekao da ću doveka osuditi njegov dom zbog opaćine za koju on zna; zbog toga što su mu se sinovi pokvarili, a on ih nije obuzdao.“ 1. Sam. iii 12, 13. Ilija nije naučio od Gospoda kako da vlada, i

mного je izgubio sa tim. Avram je naučio lekciju od Boga, i bila je večni dobitak za njega.

Postoji još jedna faza zapovesti o kojoj se retko razmišlja. „Poštuj svog oca i svoju majku.“ Kome ovo govori? Ne postoji ograničenje; govori svakom koji ima ili je ikada imao oca i majku, to jest govori celom čovečanstvu bez izuzetka. Ova zapovest nije ograničena na decu; ona govori čoveku od osamdeset godina kao i detetu od četiri. Neko može reći: „Nemam oca ili majku; oni su mrtvi; kako ih mogu poštovati?“ Upravo isto kao da su živi; zaista je često slučaj da ljudi ne nauče da poštuju svoje roditelje dok ne umru. Osoba nikada u svom životu ne dođe u stanje gde se ova zapovest ne primenjuje na nju. Možda nikada nije poznavala oca ili majku; možda su umrli na dan kad je rođena. Ipak zapovest joj i dalje govori, „Poštuj svog oca i svoju majku“.

ZAPOVEST JE OPŠTA

Još više: ona ne pravi razliku o karakteru oca ili majke; možda su bili najpokvareniji karakteri, ipak zapovest govori: „Poštuj svog oca i svoju majku.“ Nije to samo dete, koje je pokazatelj roditelja, već sve dok osoba živi, njen karakter odražava njeno poreklo. Čak i ako čovekovi roditelji nisu učinili svoju dužnost za njega, zanemarili ga ili loše tretirali, i obučavali ga u navikama greha pre nego pravednosti, i dalje je njegova dužnost da ih poštuje. Kako? pitaćete; mora li on prećutno slušati i uvek slediti njihova zla učenja? Ni na koji način. To ne bi bilo poštovanje njih. On ih mora poštovati svojim ispravnim životom.

Kad god čovek živi časnim životom, ime koje nosi je poštovano, i tako je njegov otac poštovan kroz njega. Ljudi koji nisu upoznali njegove roditelje će prirodno zaključiti da je on morao poteći iz dobre porodice; a čak iako su ih poznavali, i smatrali ih bezvrednim karakterima, ipak gledajući ispravan karakter razvijen u sinu, misliće da mora da je bilo nečeg dobrog u njima, na kraju krajeva. Naravno, dobro uvek dolazi od Gospoda, ipak sam Bog želi da roditelji trebaju deliti čast, baš kao što bi želeo da sarađuju s njim u razvijanju ispravnog karaktera njihove dece. Ni jedan čovek ne može živeti nizak, sramotan život bez donošenja sramote svojim roditeljima; ali ako se on sam pokori iskupljujućoj Božjoj milosti, on iskupljuje u nekoj meri, bar među ljudima, karakter svojih roditelja.

OPŠTI OTAC

DAKLE OVA zapovest jednostavno kaže svakoj duši na zemlji, Budi dobar; čini ono što je ispravno i pravo; poštuju Boga, Opšteg Oca, onog od kog svako očinstvo dolazi. Mi smo njegovo potomstvo, i on je onaj koji treba da bude poštovan iznad svega u poštovanju naših roditelja, i ništa što je sramotno za Boga ne može nikako biti poštovano za ro-

ditelja. „Kada me moj otac i majka napuste, Gospod će me prihvatiti.“ Naša dužnost prema našim roditeljima kada su živi, je jednostavno naša dužnost prema Bogu preko njih, a ako su mrtvi, odnos se i dalje nastavlja isto prema Bogu. „Kao onoga koga teši njegova majka, tako ću ja tešiti vas.“ Sam Bog je punina, realnost, svih ljudskih odnosa.

Vidimo da je ova zapovest krajnje široka; ne samo da obuhvata ceo odnos dece prema roditeljima i roditelja prema deci već i celinu života svake osobe. Ako bi bilo neke razlike, ona se primenjuje na roditelja naglašenije nego na dete, jer roditelji prvi imaju dužnost, kako bi dete moglo da ih poštuje u poslušnosti ovoj zapovesti. Bog koji nam daje obećanje o večnom nasledstvu, očekuje od nas da živimo u ovom svetu na način koji priliči nasledstvu. „Osnaženi svom snagom po sili njegove slave, za svaku postojanost i strpljivost s radošću. Zahvaljujemo Ocu, koji nas je osposobio da budemo sudeonicima u nasledstvu svetih u svetlu, koji nas je izbavio od vlasti tame i preneo nas u kraljevstvo Sina svoje ljubavi.“ On očekuje od nas da milošću koju nam je dao živimo u ovom svetu kao što ćemo nastaviti da živimo u svetu koji dolazi.

Treba da živimo sada kao u Edenu. To ne znači da ne treba postojati porodični i društveni život; sasvim suprotno, pošto je porodica započeta u Edenu. Nije bitno što smo na grehom prokletoj zemlji, sa grešnim telom. Gospod Isus, u kom nije bilo greha, i koji nije poznavao greh, bio je „rođen od žene, rođen pod zakonom, da iskupi one koje su bili pod zakonom“, i iskupio nas je od prokletstva zakona. „Mi, braćo, kao što je Isak bio, smo deca obećanja.“ Obećanje na koje se upućuje u petoj zapovesti, koje je nagrada za poslušnost njoj, sila je preko koje je slušamo; jer krajnje velika i dragocena obećanja nas čine „sudeonicima Božanske prirode, pošto smo pobegli iskvarivosti koja je u svetu preko požude“. Pošto smo učinjeni sudeonicima Božanske prirode, poštujujemo Oca na nebu, a tako i sve zemaljske odnose. Mogućnost ovog savršenog detinjstva nije pokazana samo u Isusovom slučaju; Jovan Krstitelj, ispunjen Svetim Duhom iz utrobe svoje majke; Samuilo, tražen od Gospoda, i posvećen njegovoj službi od svog rođenja; Jeremija, rukopoložen od Boga da bude prorok pre nego što je rođen, — svi ovi slučajevi nam pokazuju šta je moguće, i šta bi Bog hteo za svako dete. To je pravo po rođenju svakog deteta rođenog na zemlji, pravo kupljeno za nas od Hrista i učinjeno mogućim za svakog u njemu. Svako dete rođeno sa manje od toga, lišeno je svoje dužnosti, i zadobilo je povredu.

Ove stvari bi prepoznate sprečile bilo kog roditelja od odlaganja obuke svog deteta. Većina roditelja čini se da misle da dete nije sposobno da primi obuku pre nego što je četiri ili pet godina staro. Čudesno je to koliko mnogo beba u naručju može razumeti. Razmilite o širini uma koju je Isus, uzorno dete, imao sa dvanaest godina, i shvatićete da je njegov um morao početi da se razvija u vrlo ranom periodu. Neko će pitati, koliko rano dete mora biti ispravljeno. Odgovor je, upravo onoliko rano koliko je dovoljno staro da pokaže samovolju. „Ali to bi bilo okrutno!“ Ne; nije

okrutnost, već ljubaznost. Opomena mora biti prilagođena dobu. Što je mlađe dete, lakše je obučeno na pravi način. Okrutnost dolazi samo u zanemarivanju ove obuke dok dete nije dostiglo doba kada žestoke mere moraju biti neophodne, i kada čak ni one neće pomoći.

„Poučavaj dete putu kojim treba ići; ni kada ostari neće od njega odstupiti.“ To je bezuslovno obećanje. Ako osoba zaluta, možemo biti sigurni da nije imala ispravnu obuku u svom detinjstvu. Bog očekuje da će dete svakog hrišćanina odgajiti svoje sopstveno dete. On treba da bude obučen da prepozna autoritet. Pošto je naučio principe poslušnosti, poslušaće Boga. Međutim ako nismo uspeali u ovom, ne treba da očajavamo. Bog nam omogućava da iskupimo prošlost; on oprašta grehe neznanja i neverovanja i zanemarivanja, i spašava ono što je bilo izgubljeno. Iako smo bili lišeni našeg prava na rođenju, ne treba da budemo očajni, jer su preko novorođenja sve nesposobnosti prvog rođenja poništene. Mi smo naslednici Boga, koji preuzima naše vaspitanje, udiše svoj život i karakter u nas, i nadgleda naše obrazovanje. Hajde da ga onda poštujujemo svojom verom u njegova obećanja, i on će nas poštovati svojim spasenjem.